DEĞİŞEN BÖLGESEL DİNAMİKLER VE 3+3 PLATFORMU

Selenay Erva YALÇIN

Analist

Güney Kafkasyada bölge ülkeleri ve bu ülkelerin hem coğrafi hem de siyasi olarak yakın ilişki içinde bulunduğu ülkelerin bölgesel sorunlarını kendi aralarında çözmeleri için Türkiye ve Azerbaycanın inisiyatifiyle ortaya çıkmış olan 3+3 Platformu hala aynı istek ile varlığını korumaktadır. Tarafların bölgede yaşanan çatışmaları dış müdahalelerden uzak bir şekilde çözme iradelerinin önemi, son zamanlarda yaşanan gelişmeler ve günümüzde gelinen nokta itibarıyla tekrar gözler önüne serilmiştir.

İkinci Karabağ Savaşı sonrası ortaya çıkan istikrarsızlığın ortadan kaldırılmasını amaçlayan Platform, günümüzde kadar birçok sayıda toplantıya ev sahipliği yapmış ve bölge ülkelerinin istişarelerini daha sağlıklı bir zeminde gerçekleştirmesine olanak sağlamıştır. Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki barış antlaşması sürecinin Washington Mutabakatı sonrasında kazandığı ivme, Türkiye ve Ermenistanın normalleşme sürecinin son yıllarda kaydettiği gelişmeler, Rusyanın söz konusu ilişkilere yaklaşımı ve Avrupa Birliğinin (AB) son dönemde artan müdahil tavrı Platformun varlık sebebinin daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır.

Daha önce Tahran, Moskova ve İstanbulda toplantı gerçekleştirildiğinden bahisle Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova geçtiğimiz günlerde yaptığı bir açıklamada bir sonraki toplantının Azerbaycan ya da Ermenistan ev sahipliğinde yapılması gerektiğini ve nihai kararın verilmesi için taraflardan öneri beklediklerini ifade etmiştir.[1] Aynı açıklamasında Platformun ekonomik bir nitelik kazanması ve siyasallaştırılmasından kaçınılması gerektiği yönünde görüş bildiren Zaharova, daha önce Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrovun da vurguladığı[2] ve Rusyanın Platforma verdiği önemi kamuoyuna bildiren açıklamalara da bu yolla bir yenisini eklemiştir.

Trump Uluslararası Barış ve Refah Yolu (TRIPP) hususunda yaşanan gelişmeler, İranın bu koridora ilişkin olan ve her fırsatta dile getirdiği endişeleri, ayrıca Tahran yönetiminin Ermenistan ve Azerbaycan ile ayrı ayrı yürüttüğü denge politikasına dayanan ilişkiler Platformun bir sonraki toplantısının ivedilikle yapılmasının önemini ortaya koymaktadır. Bölge ülkelerinin kendi sorunlarını kendileri çözmeleri prensibi göz önünde bulundurulduğunda, ABnin son zamanlarda Güney Kafkasya politikasının yön değiştirmesi de dikkat çekmektedir.

Ermenistan sınırlarında bulundurduğu gözlem heyetleri AB'nin kendisi haricinde bulunan

coğrafyalarda yürüttüğü klasik aktif müdahaleden uzak gözlemci tavrın bir örneği iken, son zamanlarda Güney Kafkasya bakımından bu mutat politikanın dışına çıkıldığını ve aktif sayılmasa da pasif denilemeyecek bir tavra bürünüldüğünü söylemek gerekir. Bölge ülkelerinin bu zamana kadar yürüttüğü ve başarılı olduğu kanıtlanan üçüncü devletlerin müdahalelerin dışlanması mantığına ters olan bu gelişme, Platformun öneminin vurgulanmasını sağlamıştır.

Sonuç olarak söylenebilir ki günümüzde gelinen aşama itibarıyla 3+3 Platformu savaş sonrası ortaya çıkan ve görevi kısa vadede sona eren geçici bir unsur değil; bölge ülkelerinin barış, refah ve istikrarı bakımından büyük fayda sağlama potansiyeline sahip önemli bir kuruluştur. Bölge ülkelerinin sorunları çözmeye dair iradelerinin somut göstergesi olan Platform, söz konusu sorunların dış müdahalelerden arınmış müzakerelerde nihayete ulaştırıldığının kanıtlanması ile önem kazanmıştır. Barış ve normalleşme süreçlerinin hızlanması ve İranın bölge ülkeleri ile dengeye dayalı bir politika kurmaya çalışması Platformun işlevini yitirdiğini değil, günümüzde her zamankinden daha önemli bir rolü olduğunu göstermektedir.

**Görsel: Caucasus Watch*

[1] Zaharova: 3+3 Görüşmelerinin Sırası Ermenistan ve Azerbaycan Tarafından Belirlenecek, *ArmenPress*, 16 Temmuz 2026, https://armenpress.am/tr/article/1255656.

[2] Russia Urges Armenia and Azerbaijan to Host Next 3+3 Meeting, *Caucasus Watch*, 9 Eylül 2025, https://caucasuswatch.de/en/news/russia-urges-armenia-and-azerbaijan-to-host-next-33-meeting.html.

Yazar Hakkında :

Selenay Erva YALÇIN, 2020 yılında başladığı Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 2024 yılında mezun oldu. 2023 yılının Aralık ayında Avrasya İncelemeleri Merkezinin (AVİM) uygulamalı eğitim programını tamamladı. Ocak 2024 □□□ AVİM □□□ misafir araştırmacı olarak çalışmaya başlayan Yalçın, Mart 2025 itibariyle analist olarak görevine devam etmektedir. Halihazırda Hacettepe Üniversitesi Kamu Hukukunda yüksek lisansına devam eden Yalçın, AVİM □□□ soykırım hukuku ve Türk-Ermeni ilişkileri alanında çalışmalar yapmaktadır.

Atıfta bulunmak için: YALÇIN, Selenay Erva. 2026. "DEĞİŞEN BÖLGESEL DİNAMİKLER VE 3+3 PLATFORMU." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2026 / 74. Temmuz 17. Erişim Kasım 01, 2026. https://avim.org.tr/tr/Yorum/DEGISEN-BOLGESEL-DINAMIKLER-VE-3-3-PLATFORMU

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır